

عنوان مقاله:

تحلیل زبان‌شناختی اختلاف قرائت در ماده «فَتْح» و «فَتْح»

محل انتشار:

پژوهش های زبان‌شناختی قرآن، دوره 7، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

روح اله نصیری - استادیار، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده زبان های خارجی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

زهرا قاسم نژاد - استادیار، دانشکده الهیات و معارف اسلامی بخش علوم قرآن و فقه، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

نویسندگان منابع دانش لغت معنای «فتح» به تخفیف و «فَتْح» به تشدید را دو گونه بیان کرده‌اند: برخی «فتح» و «فَتْح» را مترادف دانسته‌اند؛ اما عده‌ای از لغت‌پژوهان در معاجم لغوی «فتح» و «فَتْح» را از نظر معنا متفاوت دانسته‌اند. بازتاب این اختلاف در بیان معنای «فتح» به تخفیف و تشدید در قرائت قرآن مشاهده می‌شود. برخی قاریان در قرائت خود ماده «فتح» و «فَتْح» را به یک معنا دانسته‌اند؛ بنابراین در بیشتر آیات قرآن فعل «فتح» را بدون تشدید قرائت کرده‌اند. برخلاف بیشتر قراء، ابن‌عمر از قاریان هفتگانه یکی از مبانی قرائی خود را تفاوت معنایی این دو واژه دانسته و معتقد است فعل «فَتْح» به تشدید برخلاف «فتح» به تخفیف بر تکثیر و تکرار دلالت دارد. به همین سبب در تمام نمونه‌ها که کلمه پس از فعل «فتح» جمع است، فعل را به تشدید خوانده است. در این نوشتار کوشش شده است بازتاب آرا لغت‌پژوهان بر قرائت قرآن کریم یا بالعکس و اثبات و حیانی‌نبودن قرائت‌های هفتگانه ماده «فتح» در لغت با روش توصیفی‌تحلیلی و زبان‌شناختی بررسی شود. نتیجه حاصل از پژوهش نشان می‌دهد تحلیل اختلاف قرائت در آیات مشابه این نظریه را تقویت و تأیید می‌کند که قراء در اختیار قرائت خود تنها به نقل متنی نبوده‌اند و در برخی نمونه‌ها اجتهاداتی داشته‌اند و گاهی اختلاف قرائت بر آرا لغت‌پژوهان اثر داشته است. همچنین تحلیل قرائت قاری در آیات مشابه نادرستی برخی از اظهارات و توجیهاات قرائی صاحبان منابع احتجاج قرائت را تأیید می‌کند؛ همان‌گونه که بر نادرستی برخی استنادات صاحبان معاجم لغوی صحه می‌گذارد که به دلیل توجه‌نکردن به اختلاف قرائت به وجود آمده است.

کلمات کلیدی:

قرآن، تحلیل زبان‌شناختی، فتح، فَتْح، قرائت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148346>

